Årsmelding 2020

Camphill Landsbystiftelse i Norge

Camphill
NORGE

Et levende kulturliv i en koronatid

Det er med stor glede og beundring jeg kan presentere denne årsmeldingen for 2020.

Beundring og stolthet over alle de dyktige medarbeiderne og beboerne i Landsbystiftelsen. Det de har klart å få til i disse koronatider med nedstengte landsbyer og nesten ingen kontakt med hverandre på tvers av landsbyene, er beundringsverdig.
De har klart å få landsbyene til å fungere ved bruk av kreative løsninger, med digitale møter og øvelser. Å holde kulturlivet i gang i en slik tid er utrolig viktig med spilløvelser og sosiale møter ute i det fri og ikke med kaffepauser inne.

Av spilloppsetningene må jeg nevne Krabat på Jøssåsen og Mikkelsmess-spillet på Vidaråsen med nyskrevet musikk. Disse to spillene skulle blitt framført på representantskapsmøtene som dessverre ble avlyst på grunn av den pågående koronaepidemien. Men igjen ble kreative løsninger tatt i bruk og spillene ble framført uten publikum til stede, men til stor glede for oss som så dem på den digitale plattformen.
Nå gleder vi oss til at vi snart kan møte hverandre igjen og gi hverandre en god klem og begynne å leve som normalt.
Denne årsmeldingen har kultur som tema og den viser at kulturlivet i landsbyene har blomstret til tross for korona og nedstengning.
Jeg vil igjen få rette en stor takk til alle beboerne, medarbeiderne og ikke minst pårørende for det arbeidet de ha lagt ned i denne utfordrende tiden.

På de følgende sidene kan du bli mer kjent med virksomheten til Camphill-landsbyene i Norge.

God lesning!

Med hilsen
Helge Pettersen
Hovedstyreleder

INNHOLD

Forord ved styreleder	side	2	Samtale om kulturlivet	side	12	Representantskapet	side	30
Presentasjon av CLS	side	3	Presentasjon av landsbyene	side	13-21	Organisasjonskart	side	31
Kulturliv i landsbyene	side	4 -6	Camphillbevegelsen 80 år	side	22-23	Kontaktinformasjon	side	32
Samtaler om kulturlivet	side	7 -9	Styrets årsberetning	side	24-27			
Arkitektur i landsbyene	side	10 -11	Forenklet resultatregnskap	side	28-29			

Fellesskapene der alle kan finne sitt eget uttrykk

Camphill Landsbystiftelse i Norge er en ideell stiftelse som tilbyr inkluderende og helhetlige bo- og arbeidsfellesskap for unge og voksne beboere med utviklingshemminger og særlige omsorgsbehov.

Stiftelsen omfatter seks landsbyer som alle er inkluderende samfunn og omsorgsfellesskap der beboere og medarbeidere bor, jobber og lever sine fullverdige liv side om side, godt hjulpet hver dag av mange eksterne ansatte.

Landsbyene har ulike tilrettelagte arbeidsplasser og verksteder, fra bakeri, veveri og safteri, til sykkelverksted, urteverksted og ysteri. I landsbyfellesskapene inngår også et rikt, aktivt og skapende kulturliv.

Landsbyene legger til rette for et stort og variert utvalg av aktiviteter, tilbud og muligheter, som skuespill, korsang, maling, eurytmi og språkforming. I tillegg er det svømming, gåturer, dans, trening og annen fysisk fostring.

Gjennom fellesskapet i landsbyene utvikles det sosiale samarbeids- og samlivsformer der hvert enkelt menneske får et liv i verdighet og respekt, med rom for egne valg, utvikling og utfoldelse tilpasset de enkeltes iboende muligheter og behov.

Sammen skapes det et levende landsbysamfunn og en meningsfull tilværelse der alle er med og bidrar.

Den første Camphill-landsbyen i Norge ble etablert i 1966, litt over 25 år etter at den aller første landsbyen ble etablert på Camphill Estate i Skottland. I dag finnes det Camphill-landsbyer i rundt regnet 30 land over hele verden.

Camphill-landsbyene i Norge bygger sitt verdigrunnlag på antroposofisk tenkning, og da særlig ideene om fellesskap og den sosiale tregrening, der alle menneskers likeverd, kultur- og åndsliv sammen med sosial trygghet er viktige idealer.

Kulturliv i landsbyene

Kulturliv i landsbyene

Kultur er et stort og viktig område i landsbyene ved siden av det å tilby bo- og arbeidsplasser. Vi ser det som vår oppgave at så mange sider som mulig av mennesket kan få komme til uttrykk. Det betyr på den ene siden å gi plass til og oppfordre til skapende aktivitet både individuelt og i fellesskap med andre, men også å få være en mottaker og slik kunne glede seg og bli belivet av kunst og kultur.

I alle landsbyene foregår det nesten hele tiden kulturaktiviteter. Noe er faste ukentlige aktiviteter, andre ganger er det kurs som går over flere dager eller forberedelser til høytider og feiringer. Det kan være skuespill, sang, musikk, eurytmi, dans, maling, modellering, alt utfra hva hver landsby kan tilby av aktiviteter. En landsby har et eget maleverksted hvor noen beboere kan fordype seg med å male i den vanlige arbeidstiden. Mange landsbyer har opprettet skriveverksteder hvor dikt og tekster blir skapt. Noen av disse kommer som bidrag til «Landsbyliv», kvartalstidsskriftet landsbyene utgir sammen med de andre sosialterapeutiske institusjonene i Norge. Det er et stort tidsskrift på 75 sider og både medarbeidere og beboere bidrar med tekster og bilder i tillegg til fagartikler og bidrag fra folk utenfor landsbyene.

Kulturtilbudene kan være en del av individuelt valgte fritidsaktiviteter, men når vi skal forberede og feire en høytid, er mer eller mindre hele landsbyen i aktivitet. Beboere og medarbeidere er sammen om dette. Ofte er det et skuespill som blir oppført, der både tekst, sang, musikk og eurytmi inngår og på dette vis gir et mangfold av uttrykksformer.

De fleste kulturaktiviteter foregår utfra landsbyens egne ressurser, men det kommer også mange kunstnere for å gi kurs eller forestillinger. Utøvende musikere har ofte gitt uttrykk for at landsbypublikummet er spesielt lydhørt og mottakelig.

Å finne fysisk rom og plass til kulturaktiviteter har siden Camphillbevegelsens begynnelse vært viktig. Dette kunne også inkludere rom for gudstjenester. Ofte ble det ryddet plass i bolighus, men tidlig ble det satt opp enkle, ofte midlertidige bygg som kunne romme disse aktivitetene. Det første store kulturhuset ble bygget i Camphill Skottland i 1962. Etter hvert har hvert eneste Camphillsted bygget sitt kulturhus, noen steder beskjedne («gjenbruks»hus), andre steder vakre, store bygg med scene og god plass til sosiale sammenkomster. Kunstverk som fargete glassmalerier, skulpturer, fresker utført av kunstnere innen bevegelsen eller som bestillingsverk, smykker de fleste av disse byggene.

Vidaråsen bygget sitt første familiehus i 1967 med en spisestue som kunne brukes til scene. I 1972 ble Hans Nielsen Haugesalen bygget, et enkelt forsamlingshus som senere kunne forvandles til et verksted. Det skjedde i 1987, da ble Kristofferhallen innviet. Et vakkert bygg med full scenekapasitet og plass til landsbyfester og konferanser. Andreasbygget var alt reist i 1978, et hus for gudstjenester, konserter og foredrag.

På Vallersund Gård ble et gammelt verneverdig stabbur tatt i bruk som forsamlingshus i 1986 og fikk navnet Iona. Solborg overtok et gammelt bedehus som skulle rives, satte det opp igjen og fikk sin Olavssal i 1989. Jøssåsen bygget Yggdrasilsalen i 2000, Hogganvik fikk sin Iduna-sal i 2002. Den siste som ble bygget var Perlemorsalen på Camphill Rotvoll som sto ferdig i 2017. Mange av fremføringene i disse kulturhusene er åpne for naboer og venner.

Selv om landsbyene har egne kulturhus, blir også det lokale kulturtilbudet brukt. Husvis eller enkeltvis blir det lagt til rette for besøk på kino, konserter og teater, utstillinger etc. Beboere og medarbeidere er med på lokale aktiviteter der det er mulig.

I landsbyene skapes det kultur i vid forstand, i utformingen av hus og boliger, i innredning, kunstnerisk utsmykking, men også i hvordan dagen, uken og året blir gjennomtrengt av rytmer og innhold. I verkstedene legges det vekt på kvalitet og estetikk i utformingen av produktene. Som et sosialterapeutisk virkemiddel bestreber vi oss på å ha omtanke overfor de små tingene i hverdagen. Det kommer til uttrykk mellom annet i hvordan bordet blir dekket, at det er en orden som gjør at folk føler seg vel. I boligen kan måltidet begynne med en sang eller et vers og avsluttes med et felles «takk for maten». I mange landsbyer samles alle ute før arbeidsdagen begynner til morgensamling. Det er sang, lykkeønskninger til den som har fødselsdag, beskjeder om spesielle hendelser, hvilke gjester som kommer, osv. Helgene har spesielle kvaliteter, ofte er det en samling i boligen lørdag kveld med samtale rundt et måltid om ukens hendelser, ting som skjer i landet, i verden og til slutt en samtale utfra en tekst i Det nye testamentet. Søndagsmorgen kan det være en samling med fortelling eller en frivillig, enkel, konfesjonsfri gudstjeneste, og så selvfølgelig utflukter og turer.

Medarbeiderne kommer fra mange land. I 2020 representerte de 17 nasjoner. Disse setter sitt preg på landsbyene og er med på å gjøre verden større og mer mangfoldig gjennom sin kulturelle bakgrunn. Medarbeiderne tilbys flere kurs- og utdanningstilbud. Hver landsby har et innføringskurs for nye medarbeidere og norskundervisning for dem som kommer fra andre land. Sammen med Camphillstedene i Norden er det et 3-årig blokkseminar i sosialpedagogikk for Camphillmedarbeidere. Noen medarbeidere tar en bachelorutdanning på Steinerhøyskolen i Oslo.

I 2020 avsluttet en medarbeider en masteroppgave i bevegelseskunsten eurytmi. Hennes avslutningsoppgave var et eurytmisk verk der både beboere, førsteårs-medarbeidere og profesjonelle eurytmister deltok. Sensor måtte følge oppførelsen digitalt, men det hindret ikke at oppgaven ble svært godt bedømt.

I året som gikk fikk kulturlivet mange nye utfordringer i og med at det ikke var mulig å møtes innendørs med mange mennesker. En landsby hadde begynt å forberede et stort skuespill, i stedet for en oppførelse med publikum, laget de en film, et helt nytt medium for dem. I andre landsbyer spilte de sine tradisjonelle julespill utendørs. Etter hvert ble alle flinke til å arrangere festligheter med sang og musikk ute, fødselsdagskaker og kaffe smakte like godt rundt en bålpanne som i en varm stue. Noen ganger måtte kulturaktivitetene foregå utenfor det egne huset og naboene stå som publikum i smittevennlig avstand.

Når vi ser tilbake, ser det ut som om det som til å begynne med ble opplevd som en begrensning, ble til frihet til å gjøre ting helt nytt og annerledes.

Kort om Krabat og korona generelt

En samtale med Tom-Andre Brekke, Jøssåsen

Da korona kom tenkte jeg at det var ikke så farlig inn til det blei stengt alt sammen. Da skjønte jeg alvoret. Det var litt rart, og man måtte begynne med å holde avstand og ikke gi klem. Jeg tenkte at det blir ferdig i løpet av høsten, men det varte lengre enn jeg tenkte. Jeg var bekymret for at det hele skulle spre seg, men heldigvis blei det jobbet ganske mye rundt sykdommen. Det var ikke veldig morsomt å ikke reise og sånne ting.

Veldig viktig å følge reglene i denne situasjonen. Viktig å vaske hendene. Jeg håper på framtiden, det er en bra nyhet med vaksinen.
Og jeg håper på at det blir en bedre tid snart.
Det er veldig fint at vi klarte å holde ut så lenge, og jeg er tålmodig til å vente.

Krabat er et veldig artig skuespill og jeg spilte «Kubo».
Jeg har flirt veldig mye, det var en veldig fin tid, fordi da måtte man jo være med.

Jeg har lært veldig mye i den tiden der. Jeg har lært å ikke være helt opp i folk og holde mest mulig avstand. Det var nytt for meg.

Skrivegruppen og kulturlivet på Solborg

Nina Maria Brun, Soborg

Nina Maria har deltatt i skrivegruppen siden den ble etablert i begynnelsen av 2010.
Hun synes at gruppen fungerer bra, men har en personlig utfordring i det siste siden hennes skrivemaskin sluttet å fungere. Hun skriver mye, og det hun skriver for skrivegruppa kan vi taste inn for henne, men det er verre med alt det andre. Nina Maria har nemlig en ambisjon å skrive mer om seg selv, om hvordan det er å ha autisme, og om livet sitt. Kan hende utgi en bok!

Nina Maria skriver regelmessig for Solborg Avisen, som gis ut 4 ganger i året, og har ofte innlegg i bladene Landsbyliv og Mennesket. Hun har holdt foredrag om autisme på Steinerhøyskolen for studenter som tar bachelor i Sosialpedagogikk.

Jeg spør henne om kulturlivet på Solborg, og hun syns at det er veldig aktivt med mange tilbud, som vi skriver flittig om i Solborg Avisen. Dermed bidrar skrivegruppen med å dokumentere det som skjer gjennom året på Solborg. Det var flere arrangementer før koronapandemien kom over oss, da hadde vi konserter, både klassisk og folkemusikk, foredrag og landsbyfeiringer.

Skrivegruppen er også et forum for å dele tanker om livet, med fokus på det antroposofiske i en Camphill Landsby. Nina Maria er opptatt av å beskrive hvordan det er å ha autisme, og skulle gjerne nå ut til et større publikum gjennom antroposofiske tidsskrifter.

Hun var en av dem som etablerte skrivegruppen i 2010, og har lyst til å fortsette å arbeide der og nå ut til en større lesekrets.

Å male med David Newbatt

Samtale rundt middagsbordet i Lars Hertervigs Hus på Hogganvik.

– Husker dere når David Newbatt var her og malte med oss?
– Å ja, det var fint! Fint bilde!
– Nei, det husker jeg ikke noe om.
– Fascinerende hvordan han ledet oss gjennom prosessen hvor bildet ble til. For oss virket det først bare som morsomt kaos, og så ble det plutselig et bilde. Men han visste nok hele tiden hvor vi var på vei.
– Imponerende hvordan han hadde oppmerksomhet både på gruppen som helhet, og samtidig på hvert enkelt individ.
– Det var kjempefint at han var her.
– Han hadde jo hekseskudd når han var her, men jobbet hardt hele tiden for det.
– Det var spennende når han fikk oss til å bryte vaner, ved å male innimellom med venstre hånd.
– Har malt med ham før i Skottland; fint å gjøre det igjen.
– Å male et bilde er vanligvis et sololøp, men han gjorde det til en sosial prosess.
– Og det er så fint når man klarer å ta seg tid til å få til en sånn prosess, på tross av alt bryet, man har så mye igjen for det.
– Det var bra at han ikke ble ferdig med bildet til Anna Hansen hus, fordi korona kom og han måtte skynde seg hjem før flyene sluttet å gå. For det betyr at han er nødt til å komme hit igjen.

Om å vera med i spel

Tormod Hvidsten Gjedrem, Hogganvik.

Når du kom til Hogganvik Landsby, kor lenge sidan var det då at du hadde spela teater?
Det var vel godt over tjue år sidan. Eg var med i ei teatergruppe i 4H, men det var meir song med kostymer på enn eigentleg teater.

Kva syns du om teaterlivet her i landsbyen?
Eg syns det er veldig fint med teaterstykka her – skikkeleg høgkultur. Men eg oppdaga ein indre motstand mot å sjølv ta del i eit spel – eg var redd for å føla meg naken. Så det tok nokre år før eg sa ja til å ha ei rolle.
Men når eg først vart med var, det veldig bra; fint å kjenna at ein meistra det. Det gjer godt overalt, det å sete seg inn i ein annan karakter; det utvidar eins eigen karakter.

Det er også veldig flott å sjå på dei andre skodespelarane, korleis dei lever seg inn i rolla si.

Det er fint at vi ofte har dei same spela kvart år, når ein har gjort den same rolla ein eller fleire gonger før, så blir ein trygg i rolla. Eg har spela borgaren i Sankthansspelet eit par gonger, og også den gode verten i julespelet. Det var fint å få framføra julespelet i Vikedal Kyrkje.

I år er eg med i Langfredagsspelet før første gang, i rolla som tiggaren. Eg synes dette er eit veldig fint spel, med den store bredda i karakterane, og bodskapet om at vi alle er heile og sunne innerst inne.

Mikkelsmessfeiring på Vidaråsen

Høsten 2020 hadde Camphillbevegelsen sitt 80 års jubileum. I denne anledning bestemte vi oss for å sette opp Mikkelsmess-spillet til Karl König med et nytt uttrykk: Med ny musikk.

Arbeidet med å innstudere det nye verket startet i august 2020 og ble veldig givende, utfordrende og intenst. Vi møttes to ganger 1,5 time ukentlig. Først med koret og etterpå med klokkegruppen. Orkesteret kom til helt på slutten. Sammen begynte vi å utforske karakterene i spillet og å få dem til å klinge. Arbeidet stilte høye krav til den enkelte og fellesskapet og førte til store opplevelser av mestring.

7. november hadde vi første sammenhengende gjennomgang for noen få inviterte. Det var første skritt på en ny og spennende reise med et gammelt spill i en ny drakt.

Ivana Langholm forteller om sin opplevelse med Mikkelsmess-spillet:
Det er morsomt å være med. Jeg spiller klokker sammen med andre. Det er gøy å spille.

Det er første gang for meg å spille klokker, men det går veldig bra. Vi spiller forskjellige klokker til forskjellige sanger. Cornelius har skrevet musikken som vi øver på å spille. Han er også dirigent. Jeg liker musikken. Det er også et kor som øver og flere som spiller på instrumenter. Vi øver to ganger i uken, tirdag og torsdag. Det er koret som øver først og etterpå klokkene. På Mikkelsmessdagen øvde vi alle sammen. Det var morsomt, og det gikk bra.

Arkitektur i Camphill

Alle mennesker er unike, og alle har egne forutsetninger for dette livet. Ingen ville bli omtalt som «A4 mennesker», men de fleste bor i rektangulære hus. Måten vi former våre omgivelser på hører til kultur og spiller en stor rolle i hvordan vi har det. Sentrale verdier i Camphill som likeverd, tilhørighet, mangfold, og individuell utvikling blir forsøkt understøttet av arkitektur.

I de forskjellige landsbyene kan man merke at bygningene har noe til felles. Både innvendig og utvendig skiller de seg mer eller mindre ut fra det som er det vanlige her i landet. Husene viser farger og former som ikke helt følger dagens trender, men som snakker et eget «språk». Fargene er gjerne friske, og formene bryter her og der ut av det rektangulære. Dette språket kan gjenkjennes selv om bygningene kan se nokså annerledes ut og ha helt forskjellige funksjoner. Mange besøkende lurer på hva som ligger bak disse uvanlige uttrykk.

Akkurat som på de andre områdene i landsbylivet, prøver vi å ta hensyn til hele mennesket i all sin mangfoldighet, og miljøet rundt oss bør tilsvare universelle og individuelle behov. Et populært uttrykk innen moderne arkitektur har vært «form skal følge funksjon». Hvis man tar utgangspunkt i at mennesker ikke er bare levende, fysiske kropper, men også følende, tenkende og strevende individer, så må man utvide begrepet funksjon til å innramme flere lag som formene skal relatere til.
Med det fysiske nivå tenker vi på alle grunnleggende behov som varme, lys, akustikk, fremkommelighet og en hel rekke praktiske og rasjonelle løsninger som gjør at bygningen oppleves av så mange som mulig som tilpasset, komfortabel og trygg. Disse aspekter er i stor grad universelle, men også relatert til spesifikke krav bundet til sted, aldersgruppe, funksjonsevner, bruksområde osv. Fokus på godt inneklima og valg av sunne og bærekraftige materialer hører hjemme her. Bevissthet om påvirkning av diverse strålingstyper er et annet aspekt som kan fremmes. Energikilder til oppvarming skal være mest mulig fornybare.

1. På det sjelelige området er det viktig å tenke på kvaliteter som kan støtte velvære gjennom «sansetilskudd». Vakre, ordnede og estetiske omgivelser virker helsefremmende. Her er det aktuelt med en variasjon av inntrykk som speiler mangfoldet i aktiviteter, stemninger, kulturer og funksjoner. Balansen mellom ro og trygghet på den ene siden, og oppmuntring til aktivitet og sosialt samvær på den andre. Fargen på veggene brukes bevisst til å skape stemninger med nyanser av transparent lasurmaling i passende toner.

Kjølige toner som grønn og blå passer til å skape ro, mens varme farger som rød og gul virker oppkvikkende. Hvordan flater og linjer møtes må også tas hensyn til. Ved å bryte ved 90 graders vinkelen hvor to elementer møtes, blir hjørnene «mykere». Dette kan bidra til at møtene mellom menneskene styrker relasjoner, ikke motsetninger. Polariteter kan komme i dialog og harmoni, og det sosiale liv kan fremmes.

Andre aspekter som skaper positive stemninger i husene er dagslys (helst fra to retninger), duften og følelsen av treverk og andre naturmaterialer, pynting med bilder, blomster og håndvevde bordduker for eksempel.

2. Vi kan alle trenge litt støtte av og til for å komme videre i livet og utvikle vårt potensial. Hva er det som forbinder oss med det høyeste vi kan streve etter? De fleste mennesker har erfart hvordan opplevelser av storslått natur eller et kunstverk kan løfte oss ut av det daglige og bringe fornyelse og nye perspektiver. På samme måte har arkitektur mulighet til å løfte og inspirere oss. Spesielt i forsamlingsbygningene i landsbyene strever vi etter former og farger som appellerer til kreativitet, undring og ettertanke. Inntrykkene kan virke berørende, oppvekkende og til og med litt utfordrende. Her skal man kunne finne kvaliteter som fremmer mot til å bryte gjennom hemninger og være et fritt individ i fellesskap med andre frie individer. Arkitekturen kan for eksempel, vise til geometriske prinsipper i proporsjoner av rommene som gir tidløshet og grunnleggende harmoni. Elementer og mønster som minner om organiske former i planter og trær gir et preg av vekst og utvikling i samklang med naturens lovmessigheter.

For å oppnå arkitektur som kan virke på alle tre nivåer og gi næring til kropp, sjel og ånd er det vesentlig hvordan det bygges. Prefabrikkerte moduler med kostnadseffektive, industrielle prosesser preger vanlige byggeprosjekter. I landsbyene prøver vi å kombinere ekte håndverk, kreativ og kunstnerisk innsats med gode tekniske løsninger og flest mulig naturmaterialer. Det kan bli noe mer kostbart å bygge på denne måten, men fordelene på flere plan gjør at det kan forsvares å investere i kvaliteter som fremmer et godt menneskelig miljø i et vidt perspektiv.

Kulturen på Camphill Rotvoll 2020

Lars Erik Crozier forteller om kulturåret 2020 på Rotvoll .

FØR KORONAEN
I midten av januar hadde vi malekurs med David Newbatt.

I februar arrangerte vi karneval sammen med Jøssåsen og Vallersund. Temaet var eventyr. Rotvoll stilte med to innslag. Det ene var fra Hotell Cæsar, hvor jeg spilte keyboard. Det andre var en fremføring med «Askeladden som kappåt med trollet». På våre kulturtorsdager øvde vi til karnevalet.

ETTER KORONANEDSTENGINGEN
Alle hus og verksteder var adskilte, så det var begrenset med kulturmuligheter. Noen konserter ble avlyst. Det ble ingen korøving sammen med Jøssåsen i denne tiden. Vi gjorde en del sammen i husene. Det er mange musikalske personer som bor på Kristoffertunet. Etter hvert kunne vi møtes mer på tvers av husene. Vi øvde sammen og hadde noen prosjekter. Det første kulturprosjektet som vi hadde, var Mikkelsmesspillet. Dette fremførte vi på årsmøtet i oktober. Jeg hadde en musikalsk og lyd-effekt rolle, samt at jeg hadde komponert musikken til spillet. Jeg spilte piano og brukte i tillegg noen klangstaver. På høsten startet vi en musikkgruppe. Vi øvde fast på søndagskveldene, og startet med å øve på «Glade jul», som vi fremførte på en bursdagsfeiring i desember. Vi øvde også på og fremførte et forkortet julespill. På grunn av koronarestriksjoner ble dette fremført ute

Jeg har savnet å gjøre noe på tvers av hus og verk-steder. Før hadde vi kulturtorsdager hvor vi spilte klokkespill, øvde på skuespill og hadde eurytmi.

På grunn av restriksjoner har vi ikke kunnet gjøre dette etter at pandemien startet.

Jeg spilte flere ganger sammen med Coverbandet mitt i Trondheim. Vi spilte utendørs på forskjellige plasser, i hovedsak steder for bo- og aktivitetstilbud. En slags turne kan man si. Jeg ble med på spillejobber når jeg hadde mulighet. Første spillejobb var 20. april. Vi gjorde dette fram til juni og i høst fortsatte vi med spillejobber ute. Vi hadde ingen øvinger sammen, så spillejobbene i starten ble øvinger for oss. Disse spillejobbene var en fin opplevelse. Ellers så spiller jeg fast i Mental Band. Vi fikk ikke øvd mye sammen før sommeren.
Vi hadde en plan om å ha en konsert på Ila Brann-stasjon på våren, men den ble avlyst. I desember spilte vi på julemarkedet i Trondheim på en uten-dørsscene. Det øvde vi til i noen uker, og det var absolutt en opptur og få spille konsert på en scene.

Landsbyene

Hogganvik

I ei lun vik ved ein djup fjord, omkransa av høge, skogkledde (i alle fall opp til tregrensa) fjell, der finn du Hogganvik Landsby; nærast sjøen ligg naustet, eit verna bygg på over 200 år. På vegen opp bøkealleen får ein auge på Lars Hertervigs Hus, det gamle herskapshuset, som var pensjonat i åra før her vart landsby. I dag huser det eit levefellesskap på ti personar. På andre sida tunet ligg Fartein Valen Hus, også eit av dei gamle bygga frå pensjonattida.
Eit skilt på veggen fortel at i dette huset er der ei vevstove. På høgre hand ligg Iduna, salen som vart bygd på branntomta etter den gamle låven. Her er sentrum for mykje av vårt felles kulturliv, som til dømes foredrag og orkesterøvingar kvar veke, spel knytt til ulike feiringar, sirkusveke og konsertar.

Utanfor er det arbeid på gang med steinheller. Vidare forbi salen kjem ein til Arne Garborg Hus, som akkurat no står tomt, og Osmondstua, pensjonistbustaden vår. Rundt svingen og ned bakken ligg fjøset, der også ysteriet held til. Og nedanfor der ligg traktorgarasjen med vaktmesterverkstad og sentralfyr.

Mellom fjøset og salen ligg reiskapshuset, og bakom dette er kontoret, med ein liten sal bygd til, og så ligg der to bustader til, med fjorden og fjella som bakgrunn; Anna Hansen Hus og Christopher Bruun Hus.
Går ein så opp bakken forbi garasjen og ghggtil venstre langs hovudvegen og opp ein skogsveg, kjem ein til «vedskjulet», ei husklynge som husar både er sagverk og vedkløyvingsverkstad.
Hogganvik Landsby er i dag heim for om lag 20 personar, og arbeidsplass for nokre fleir.

LEDERGRUPPE
Karin Keller (koordinator), Sabine Eitel, Elisabeth Husebø.

STYRE
Reidar Håvås (styreleiar), Dag Eirik Eikeland, Marion Bu Pedersen, Ulrike Panhorst, Kjell Ravatn, Grete Offerdal, Sven Marggraff, Elisabeth Husebø, Cecilie Løveid (vara), Wenche Sandbekken Lilleland (vara).

Jøssåsen

Jøssåsen Landsby ligger i Malvik kommune i Trøndelag og ble grunnlagt i 1978. I landsbyen prøver vi å skape en helhetlig bo- og arbeidssituasjon for alle.

Det er rundt 40 mennesker i bofellesskapet. Vi har 5 familiehus hvor landsbyboere, medarbeidere og praktikanter lever sammen. I husene finnes det forskjellig bomuligheter: noen har kun behov for et eget rom, andre bor i en hybel, eller har en egen leilighet. Vi har et rikt arbeidsliv som tilbyr arbeidsplasser på gården, gartneriet, urteverkstedet, vedgruppen, veveriet, bokverkstedet og i boligene. 13 personer fra Malvik kommune har et dagtilbud i verkstedene våre. Vi har et levende og rikt kulturliv med sang, skuespill, dans og lek. Et par ganger i året avsetter vi en hel uke til kunstneriske aktiviteter som treskjæring, musikk og sang, eller maling.

Beboere og medarbeidere drar regelmessig på kortere eller lengre (ferie)turer og arrangementer sammen. Jøssåsen har 2 ledige prøvebesøksplasser.

STYRET
Magnar Bollingmo (styreleder), Gabriele Schmiemann (nestleder), Helge Pettersen, Kristian Rolstad, Birgit Hammer, May Britt Kjelsaas, Astrid Åkra, Frank Schmiemann, Corinna Balavoine, Julie Kjærstad, Peter Schmeding, Monica Vikøren, Johannes Stöhr, Liv Aksnes.

LEDERGRUPPEN
Theodora van der Linden (koordinator), Marie Löhr, Nina Möller, Johannes Stöhr, Henrik Hammer, vara.

Tema: Kulturlivet
Slik som i hele landet, forandret koronapandemien livet vårt. Hverdagen vår er blitt forandret, vår møtekultur og alle aspekter av det sosiale liv ble vurdert ukentlig. Til tross for sosial avstand har pandemien også brakt oss nærmere sammen. Utfordringene var like for alle og det var et godt grunnlag for utvikling. Kulturelle møter ble mer samlende, deltagelsen mer regelmessig. F.eks. ble det holdt søndagssamling hver søndag gjennom hele året og vi møttes hver dag i adventstiden. I møte mennesker imellom oppstod det en trygg havn i en ellers stormfullt «Covid-19 hav».

Høydepunktet i kulturåret 2020 var oppsetningen av et nytt landsbyspill: «Krabat» av Otfried Preussler. Et spill om kjærlighet som overvinner de største trusler en kan møte.

Hele landsbyen ble involvert i prosessen med oversettelsen, sying av kostymer, bygging av scener og øvelser gjennom hele våren. Målet med å vise spillet for Landsbystiftelsens representantskap satte pandemien en stopper for, men vi gikk like entusiastisk frem med ideen om å vise spillet digitalt for stiftelsen, naboer og venner. Arbeidet med dette gjorde at vi lærte oss litt om hvordan det er å jobbe med film, lyd, sette og bruke scenelys på en annen måte enn tidligere og ikke minst å redigere og digitalisere. Dette førte til nyinvestering i moderne lyd- og scenelysteknikk, samt innkjøp av et bedre kamera. Filmpremieren ble feiret med «rød løper» popcorn og brus.

Det er akkurat i disse øyeblikk at vi blir klar over den gleden en slik fellesutfordring kan gi.

Vidaråsen

Vidaråsen Landsby ligger i Sandefjord kommune i Vestfold og ble startet i 1966. Med omkring 140 mennesker tilbyr Vidaråsen et unikt bo- og arbeidsfellesskap til mennesker med særlig omsorgsbehov i vakre og inspirerende naturomgivelser hvor vi sammen skaper en trygg og meningsfull hverdag. Beboernes og medarbeidernes utviklingsmuligheter står i sentrum. Vi tilrettelegger for et sosialt liv og inkluderer alle i arbeid og kulturliv ut fra de ønsker og forutsetninger den enkelte har.

Arbeidstilbudet er variert. Vi driver en gård, meieri, skog, gartneri, bakeri, matforedlingsverksted og urtehage basert på biodynamiske prinsipper. Kostholdet baseres i størst mulig grad på økologiske produkter. I tillegg drives det malerverksted, toveverksted, snekkerverksted, sykkelverksted, vaskeri, butikk og gjestehus. Med 14 forskjellige arbeidsmuligheter har alle anledning til å prøve seg med en eller flere forskjellige arbeidsoppgaver.

Viktigheten av kulturlivet trådte spesielt tydelig frem i 2020, året der covid-19 pandemien snudde hverdagen opp ned. Vi var nødt til å tenke nytt og annerledes.
I begynnelsen opplevdes nedstengningen i landsbyen som en mulighet til å stoppe opp, fordype oss i ulike tema, ta oss tid til å stille spørsmål, reflektere over hva som er viktig for oss, se på hvilke ressurser vi har, hva som kan omdisponeres, forvandles og på hvilken måte det kan skje. Vi eksperimenterte med vår ellers faste dagsrytme, oppdaget nye ferdigheter og skapte rom for prosjektarbeid mm. Vi satte søkelyset på muligheter, pusterom og nyskapning, noe som fikk kulturlivet til å blomstre på en helt ny måte.

- Vi eksperimenterte med ulike måter å møtes på, på skjerm, i mindre grupper, utendørs, og på tur.
- I påskeuken bidro hvert husfellesskap med en utendørs fremstilling av dagens bibeltekst som de andre i I andsbyen kohortvis, kunne komme å se og oppleve.
- Vi organiserte et festlig internt 17. maitog som fikk rykte på seg som den fineste feiringen av nasjonaldagen noensinne.
- Det ble innøvd et nykomponert Mikkelsmessoratorium som ble uroppført for oss selv, siden det årlige høstmøtet for representantskapet ble avlyst. Oratoriet var komponert av en medarbeider i landsbyen.
- Vi arrangerte et internt utendørs julemarked med upåklagelig stemning og god omsetning.
- Kristi fødsel- og Hyrdespillet ble oppført i det fri med scener som i år ble innøvd husvis for å kunne holde kohortene hver for seg.

Dette er bare noen av kulturbegivenhetene i 2020 i tillegg til kursing for medarbeidere og beboerne, allmøter, felles reiser og turer. Vidaråsen har også mange aktiviteter både felles og individuelt tilpasset.

Vidaråsens visjon: En meningsfull hverdag – individuell utvikling – samspill med andre.

Våre verdier er:
- Vi respekterer hverandres forskjellighet
- Vi tror at ethvert menneske har et sunt indre vesen og at det kan utvikle sitt potensial i en sosial sammenheng.
- Vi inspirerer og støtter hverandre til å ta ansvar for eget liv
- Vi akter og kultiverer våre naturomgivelser

LEDERGRUPPE
Kristin Sheen, Harel Gafni, Ruben Khachatryan (koordinator).

LOKALSTYRE
Lars Viggo Holmen (styreleder), Odd Jarle Stener Olsen, Stefanie Hagedorn, Gunilla H. Rönblom, Bjørn Ole Gleditsch, Harel Gafni, Rebecca Müller, Lisbeth Nachjem, Roar Berggren (vara) Bjarne Sommerstad (vara).

Solborg

Camphill Solborg er et leve- og arbeidsfellesskap både for mennesker med utviklingshemming, og medarbeidere. I landsbyen prøver vi å skape en helhetlig arbeids- og bosituasjon for alle. Solborg ble grunnlagt i 1977.

Solborg var opprinnelig et tilbud for ungdommer med spesielle behov som hadde falt ut av det vanlige skolesystemet og som trengte å bo i en mer skjermet omgivelse. I begynnelsen av 80- årene gikk stedet over til å tilby et livsfellesskap for voksne mennesker med og uten utviklingshemming.

Nærmere seksti mennesker hører til Solborg fellesskapet.
Solborg har Ringerike Steinerskole og barnehage som nærmeste nabo.

På Solborg har vi bl. annet en biodynamisk gård og gartneri, skogsdrift, bakeri, urteverktsted og veveri. Familiehusene for landsbyboerne og medarbeiderne med deres familier ligger i spredt bebyggelse i Åsbygda, og danner en liten landsby for seg selv med kulturhuset i midten.
Året preges av høytidsfeiringer og kulturlivet som dannes rundt disse. Et rikt og levende kulturliv er en naturlig del av landsbylivet med blant annet skuespill, konserter, foredrag, eurytmi, musikk og dans.
Vi markerer de kristne høytidene og årstidsfester med felles feiringer.

Vår visjon: Skaperglede – likeverd – meningsfylt arbeid – å erkjenne det åndelige i hverdagen.

Camphill Solborg – et inkluderende levefellesskap ut fra antroposofi.

LEDERGRUPPE
Ulrike Ende
Sabina Baronova
Anuj Kumar (koordinator)
Yuting Liang (vara)

LOKALSTYRE
Sverre Mære (styreleder)
Siri Gossé (nestleder)
Halvor Bergsland
Heiner Bühler
Kjersti Nylund
Sabina Baronova
Anuj Kumar
Steffi Hagedorn
Hilde Steinhovden
Karen Nesheim
Jørn Ende
Adnan Esin (vara)
Morten Monsen (vara)
Tone B. Ellingsen (vara)

Vallersund Gård

Vallersund Gård har som målsetning å danne et miljø hvor menneskets utvikling og trivsel står i sentrum. Biodynamisk landbruk og grønnsakdyrking, et urteverksted, bakeri, veveri og et lite snekkerverksted danner et rikt arbeidsliv hvor alle kan bidra. Felles høytidsfeiringer, teaterprosjekter, kor, dans, allmøter og kunstundervisning bidrar til et like rikt sosialt og kulturelt liv.

På Vallersund Gård har vi flere boformer for voksne mennesker med omsorgsbehov og medarbeidere med sine familier. Også flere ansatte som bor i nærmiljø, bidrar til landsbyens verkstedsliv og i landsbyens omsorgsoppgaver. Landsbyen ble etablert i 1981. Den ligger ytterst på Trøndelagskysten og både vernede bygninger fra det gamle handelsstedet Vallersund Gård og nyere bygg, samt alternativ energikilder, danner landsbyens karakter. Siden 2007 holder FRAMskolen til her. I dag bor det 35 mennesker på stedet.

LOKALSTYRE
Geir Eliassen (styreleder)
Dag Balavoine
Odd Einar Drilsvik
Heidi Lilian Fenstad
Nils Langeland
Aage Rundberget
Peter Schmeding
Malle Vogelsang

LEDERGRUPPE
Corinna Balavoine (koordinator)
Heidi Lilian Fenstad
Peter Schmeding
Malle Vogelsang

Rotvoll

Camphill Rotvoll ligger landlig til ved fjorden i Trondheim kommune og består av Kristoffertunet levefellesskap og Rotvoll verksteder og gartneri. Vi tar imot mennesker med spesielle behov i levefellesskapet og gir også dagtilbud til folk som ikke bor på stedet.

Camphill Rotvoll startet i 1989 som et tilrettelagt tilbud i by. Her er vi sammen om å skape en trygg og god hverdag, med bofellesskap og meningsfullt arbeid. Vår gård ligger ved turområdet Ladestien og mange kommer innom for å hilse på dyrene våre. Her lager vi også mye av maten vi spiser. Safteriet og bakeriet vårt produserer varer til salgs i butikker og restauranter Trondheim. I tillegg har vi arbeid i veveriet, lunsjrommet Solstua og i husene.

Vi møtes til allmøter hvor vi snakker om ting som vi har på hjertet, og planlegger kulturelle aktiviteter.

Vi setter opp flere skuespill hvert år, høydepunktet er spillet til jul med mange sanger. Vi synger og spiller klokker ved mange festlige anledninger i året, i tillegg kommer mange og spiller for oss. Vi har både grupper fra Trondheim Symfoniorkester og lokale band som kommer innom.

LEDERGRUPPE
Sven Böhm (koordinator), Gabriela Bühler, Markus Hammer, Anja Böhm.

LOKALSTYRE
Bjørn Øyangen (styreleder), Astrid Sandvik (nestleder), Leif Strøm, Astrid Kiil Hansen, Johannes Stöhr, Anja Böhm, Anne Langeland, Henrik Hammer, Markus Hammer (vara) og Miriam Bresges (vara).

Ita Wegman Hus

Ita Wegman hus er en del av Vidaråsen Landsby i Sandefjord, Vestfold. Huset er et døgnbemannet bofellesskap med 8 plasser for eldre med økt pleie- og omsorgsbehov. Med individet i fokus tilrettelegges det for at den enkelte kan gå mot livets siste faser på en trygg måte innenfor kjente rammer av landsbyens fellesskap. Det strebes etter å gi mennesker med spesielle behov en helhetlig omsorg og en sjelelig støtte. Fokuset er å møte beboerne med holdninger som tar hensyn til deres individuelle frihet og støtte deres muligheter til utvikling. På huset gis det også tilbud om komplementærmedisinske behandlinger og terapier.

Huset finansieres gjennom et døgnbasert pleietilskudd fra hjemkommunene i tillegg til det statlige rammetilskuddet. Ved utgangen av 2019 hadde Ita Wegman hus 7 beboere og 26 faste ansatte fordelt på 16 årsverk i turnus. Av disse var 2,8 årsverk knyttet til individuell oppfølging. 5 av våre faste medarbeidere bor i landsbyen og de resterende er eksternt ansatte.

LEDELSE
Regula Knup, Cecilie Røed og Jannicke Paus (daglig leder).

Framskolen

FRAMskolen startet i 2007 som et lite lærested for unge voksne mellom 18 og 25 år med utviklingshemming, på Vallersund Gård. Skolen har vokst i modning og erfaring og har blitt et fint og utviklende miljø for unge voksne der elevfellesskapet fremmer tilhørighet, livsglede og sosiale ferdigheter.

Undervisningen samt de sosiale og kulturelle aktivitetene danner en trygg og pedagogisk ramme for de unge. Kollegiet søker å se og følge opp den enkelte elevs behov for optimal utvikling av sine evner i overgang til voksenlivet.

I dag er det mulig å gå 5 år på FRAMskolen. I dette skoleløpet er det 2 år som har fokus på det sosiale og utprøving av egne evner som på en folkehøyskole. De tre siste årene gis det i tillegg en yrkesforberedende opplæring.

FRAMskolen tar imot elever fra hele landet og er en del av Trondheim kommunes tilbud til unge voksne med utviklingshemming.

FRAMSKOLEKOLLEGIET:
Nina Basmo
Corinna Balavoine
Heidi Fenstad
Dag Balavoine (daglig leder)

Camphillbevegelsen 80 år 1940-2020

Camphill i verden

På verdensbasis er det nå over 100 Camphill-samfunn spredt over 20 land i nær sagt alle verdensdeler. Camphill-historien begynner i 1940. Da startet den østerrikske legen Karl König og hans medarbeidere – alle flyktninger fra nazismen i Østerrike – et hjem og skole for barn med utviklingshemninger på Camphill Estate utenfor Aberdeen i Skottland. Ideen var inspi-rert av antroposofien. Etter 1945 kom unge mennesker fra det krigsherjede Europa til Camphill for å lære og være medarbeidere, samtidig som Camphill Estate ble utvidet for å kunne ta imot flere barn og unge.

Fra 1950-tallet og fremover ble det opprettet flere Camphill-landsbyer for barn i Irland, USA, Sør-Afrika, Vest-Tyskland og Nederland. I Norge blir det også gjort et første forsøk på å etablere et tilbud på Helgeseter i Bergen. Dette initiativet ble senere overtatt av andre.

1955 blir den første landsbyen for voksne med utviklingshemning, Botton Village, etablert i England. Deretter fulgte flere landsbyer for voksne rundt om i Tyskland, Storbritannia, USA, Sør-Afrika og Norge. På 1970- , 80- og 90-tallet fortsatte etableringen av Camphill landsbyer for voksne, barn og unge blant annet i Finland, Sverige, Botswana, Russland, Estland, Latvia og Polen. Senere er det også etablert Camphill-samfunn i Vietnam og India, og sist et dagsenter i Litauen i 2018.

Camphill i Norge

1966: Camphill Landsbystiftelse etableres og Vidaråsen Landsby starter i Andebu i Vestfold, som del av Helsevern for psykisk utviklingshemmede (HVPU). Byggingen av familiehus og verksteder får pengestøtte gjennom årlige lysaksjoner i regi av russ fra Oslo og Vestfold. Russ fra flere steder i landet blir senere med og bidrar til etableringen av de andre landsbyene.

1972: Hogganvik Landsby etableres i Vikedal i Ryfylke, Rogaland.

1973: Solverv bofellesskap i Sandefjord etableres, med arbeid for beboerne i lokale bedrifter. Nedlagt i 1978.

1977: Solborg på Jevnaker ved Hønefoss blir kjøpt og starter landsbyvirksomhet for ungdom.

1978: Jøssåsen landsby starter opp i Malvik kommune ved Trondheim i Trøndelag.

1981: Vallersund Gård i Bjugn kommune på Fosen i Trøndelag starter opp med tilbud til rusavhengige og voksne med utviklingshemninger.

1982: Solborg overtar naboeiendommen Alm gård, og blir landsby for voksne med utviklingshemninger.

1986: Camphill Landsbystiftelse blir finansielt overført fra HVPU og fylkenes helseplaner til en egen post i statsbudsjettet for «spesielle helseinstitusjoner».

1989: Kristoffertunet i Trondheim starter som ettervern for Vallersund Gård og voksne med utviklingshemning.

1990-årene: Medarbeidere i Camphill Landsbystiftelse Norge bidrar økonomisk og med frivillig arbeidsinnsats til etableringen av landsbyer i Estland, Russland, Polen og Latvia.

Også russens lysaksjoner bidrar med midler, det samme gjør Camphill-medarbeiderne i Sverige og Finland.

1990: Ølen safteri i Sunnhordland, nær Hogganvik landsby, starter som et lite bofellesskap med et industrielt safteri.

1998: Vidaråsen Landsby etablerer Ita Wegman hus som omsorgshus for eldre og pleietrengende.

2000: Ølen safteri flytter til Trondheim og blir nabo til Kristoffertunet. Safteriet, nå kalt Det økologiske hus, tilbyr også arbeid til beboere som ikke bor på Kristoffertunet.

2002: Camphill Landsbystiftelse får tilskudd gjennom en egen bevilgning på statsbudsjettet.

2003: Arbeidet med rusavhengige på Vallersund og ettervern på Kristoffertunet avsluttes.

2006: Camphill Landsbystiftelse blir underlagt lov om sosiale tjenester. Beboerne får full uføretrygd. Stiftelsen beholder en redusert rammebevilgning over statsbudsjettet.

2007: Framskolen, et folkehøyskolepreget tilbud for ungdom med utviklingshemning, starter på Vallersund gård.

2009: Kristoffertunet og Det økologiske hus slås sammen til Camphill Rotvoll.

2016: Et verdig liv er tema når Camphill Landsbystiftelse Norge markerer 50 års-jubileum. 400 gjester fra landsbyer i inn- og utland deltok på jubileumsarrangementet i Oslo, som også omfattet bokutgivelse, marked, konserter og foredrag.

2017: Perlemorsalen på Camphill Rotvoll innvies.

2019: Vallersund Gård tar i bruk sin nye gårdsbygning.

2019: Planlegging starter for et tunprosjekt på Vidaråsen, boliger for pensjonerte medarbeidere i Landsbystiftelsen og i tillegg et nytt pleie- og omsorgshus.

2020: Jøssåsen legger fram tegninger og planer for en etterlengtet ny gårdsbygning.

Styrets årsberetning for 2020

Virksomhetens art
Camphill Landsbystiftelse i Norge (CLS) er en ideell stiftelse med kontoradresse i Malvik kommune i Trøndelag. Vi tilbyr helhetlige bo- og arbeidsfellesskap for unge og voksne med særlige omsorgsbehov.

Grunnlaget for CLS`s virksomhet er Rudolf Steiners antroposofi. Spesielt ut fra tankene om den sosiale grunnlov og den sosial tregrening og fellesskapsbestrebelse som søkes virkeliggjort i Camphill-bevegelsen. Camphill-bevegelsen ble grunnlagt av den østerrikske legen Karl König i Skottland i 1939.

CLS har siden oppstarten i Norge i 1966 arbeidet for å utvikle sosiale samarbeids- og samlivsformer hvor mennesket får et liv i verdighet og respekt med egenutvikling og utfoldelse tilpasset de enkeltes iboende muligheter.

CLS har i over 50 år utført helse- og omsorgstjenester på vegne av og i samarbeid med en rekke kommuner rundt i Norges land. Vi mottar årlig et rammetilskudd over statsbudsjettets kapittel 761, post 72 som delfinansierer vårt tilbud.

Våre landsbyer er:

- Vidaråsen Landsby, i Sandefjord kommune, Vestfold og Telemark.
- Hogganvik Landsby, i Vindafjord kommune, Rogaland.
- Camphill Solborg, i Ringerike kommune, Viken.
- Jøssåsen Landsby, i Malvik kommune, Trøndelag.
- Camphill Rotvoll, i Trondheim kommune, Trøndelag.
- Vallersund Gård, i Ørland kommune, Trøndelag.

Landsbyene skal gi beboerne en trygg livssituasjon hvor de kan ta egne valg, få god omsorg, et meningsfylt arbeid og et rikt kulturliv.

Rettvisende oversikt over utviklingen og resultatet av Stiftelsens virksomhet og stilling
Virksomheten som utføres i CLS er så godt som uendret fra tidligere år. Stiftelsen ingen løpende tvister eller uavklarte forhold av betydning.
Vår virksomhet og drift er svært stabil, langsiktig og med høy grad av forutsigbarhet for våre samarbeidspartnere, ansatte, beboere og pårørende.

Årets underskudd på kr. 6.233.891,- skyldes i sin helhet endring i pensjonsforpliktelsen på kr. 13.628.662,-. Den store endringen i pensjonsforpliktelsen skyldes i all hovedsak en vesentlig endring i diskonteringsrenten som benyttes i beregningen av den samlede nåverdi av pensjonsforpliktelsen. Reelt resultat av driften i stiftelsen i 2020, om man ser bort fra endringen i pensjonsforpliktelsen er et overskudd på kr. 7.394.771,-.

Vi mener årsregnskapet for 2020 med tilhørende noter og kontantstrømanalyse sammen med hovedstyrets og lokale styrers årsberetninger og øvrige rapporter til Helsedirektoratet gir et rettvisende bilde av stiftelsens drift og stilling pr. 31.12.2020.

Opplysninger om arbeidsmiljøet
Vi har ca. 270 ansatte og praktikanter fra et 20-talls land rundt om i verden. Disse 270 ansatte representerer i underkant av 200 årsverk. Totalt sykefravær i stiftelsen var for 2020 på ca. 4 %.

Kjønnsfordelingen blant våre ansatte er 67 % kvinner og 33 % menn. Ved nyansettelser oppfordrer vi mennesker med ulike handikapp å søke.

Vi tilstreber også å gi mennesker med en annen etnisk bakgrunn jobb og muligheter i våre landsbyer.

Alle våre landsbyer arbeider kontinuerlig med sine prosesser knyttet til arbeidskonflikter, rollefordeling og forståelse av sine roller. Vi har utarbeidet en personalhåndbok som regulerer og dokumenterer tiltak og rutiner som regelmessige medarbeidersamtaler, valg av tillitsvalgt og verneombud, dokumentasjon og håndtering av avvik, forventninger til både arbeidsgiver og arbeidstager mm.

Vi har alltid arbeidet for en god fysisk og psykisk helse for våre ansatte og beboere gjennom å dyrke økologisk og biodynamisk mat, og ikke minst gjennom vårt fokus på å skape et fellesskap der alle kan finne sin rolle og bidra etter evne.

Alle våre 6 landsbyer er tilknyttet lokale bedriftshelsetjenester.

Det har i løpet av 2020 ikke vært alvorlige arbeidsulykker og arbeidsmiljøet oppfattes som godt. Landsbyene har, som resten av samfunnet vært svært berørt av Covid-19 og myndighetenes til enhver tid gjeldende retningslinjer, råd og restriksjoner. Vi mener å ha funnet gode løsninger og tilpasninger på de til enhver tid gjeldende smittevernstiltak. Hovedstyret ønsker å berømme ledelse, medarbeidere, ansatte og beboerne i landsbyene for den formidable innsatsen som er lagt ned for å opprettholde en mest mulig normal hverdag i året som har gått.

Ytre miljø / forurensning
CLS ser det som sitt ansvar å vise omsorg for natur og miljø blant annet gjennom biodynamisk og økologisk jordbruk og stor grad av selvforsyning i våre landsbyer. Stiftelsen har vedtektsfestet at vi skal søke å tilstrebe rettferdig handel.
Sentralt i alle landsbyene er gårdene våre som drives økologisk, biodynamisk og bærekraftig. Gårdene forsyner landsbyene med frukt, grønnsaker, melk, ost og kjøtt. Vi forsøker å høste så forsiktig og skånsomt som mulig av våre felles ressurser.

Landsbyene har hatt fokus på mange av FNs bærekraftmål lenge før de ble formulert og vedtatt av verdenssamfunnet i 2015/2016. Vi har blant andre egne biologisk renseanlegg i våre landsbyer og en stor andel av maten som spises produseres i landsbyen. Vi benytter energi fra alternative kilder som vindkraft, jordvarme, sjøvarme og pellets i våre landsbyer.

Forutsetning om fortsatt drift
Stiftelsens årsregnskap for 2020 er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

CLS er for 2021 tilgodesett med kr. 85 843 000,- over statsbudsjettet kapittel 761 post 72. Vi opplever samarbeidet med Helsedirektoratet som bevilger og kontrollinstans for vår bevilging som godt.

Vi oppfatter å ha et stadig bedre og profesjonelt samarbeide med både vertskommuner og våre beboeres hjemkommuner, for 2020 sin del var det 42 kommuner. Samtidig må vi erkjenne at vi opplever økende krav fra kommunene i forhold til for eksempel dokumentasjon, både på beboernivå og på systemnivå. Dette tar stadig større ressurser bort fra vår kjernevirksomhet, men er også med på å gjøre oss mer bevisst på det tilbudet vi leverer.

Vi opplever at det år for år blir mer krevende å opprettholde det gode og unike tilbudet vi er i stand til å gi til beboerne i landsbyene. Årsaken til dette er sammensatt av flere faktorer, deriblant at finansieringen vi mottar over statsbudsjettet gjennom Helsedirektoratet dekker en stadig mindre andel av kostnadene knyttet til å opprettholde tilbudet i landsbyene. Andre medvirkende årsaker er blant annet økende krav til levestandard generelt ute i samfunnet og ikke minst i forhold til fysisk utforming og tilrettelegging av våre boliger og verksteder. En stadig eldre beboergruppe som krever mer av oss er også en lønns- og kostnadsdrivende faktor.

Forslag til dekning av underskudd
Årsregnskapet for 2020 er avlagt med et underskudd på kr. 6.233.891,-. Årsregnskapet for 2019 viste et overskudd på kr. 6 334 916,-. Underskuddet dekkes av annen egenkapital. Stiftelsens samlede egenkapital er pr. 31.12.20 bokført til kr. 126.783.428,- mot kr. 132 977 966,- pr 31.12.19.

Hommelvik, 17. juni 2021

Helge Pettersen, styreleder

Anne Langeland, nestleder

Bernt Ellingsen, styremedlem

Stefanie Hagedorn, styremedlem

Ruben Khachatryan, styremedlem

Magnar Bollingmo, styremedlem

Aage Rundberget, styremedlem

Hanna Schmeding, daglig leder

Resultatregnskap for 2020

Driftsinntekter og driftskostnader	*2020*	*2019*
Tilskudd Helsedirektoratet	83 181 000	81 007 000
Tilskudd fra kommuner	25 326 337	23 254 005
Landbruks- og verkstedsinntekter	16 691 483	16 714 914
Andre inntekter	28 511 708	27 948 226
Sum driftsinntekter	**153 710 528**	**148 924 145**
Landbruks- og verkstedskostnader	6 994 131	6 908 429
Lønnskostnader	99 874 137	83 146 611
Avskrivning på driftsmidler	9 476 010	8 835 871
Annen driftskostnad	43 094 800	43 408 019
Sum driftskostnader	**159 439 078**	**142 298 930**
Driftsresultat	**– 5 728 551**	**6 625 216**
Resultat av finansposter	**– 505 340**	**– 290 299**
Årets resultat, overført til annen egenkapital	**– 6 233 891**	**6 334 916**

Kommentarer til regnskapet

Stiftelsens aller største inntektspost er tilskudd fra Helsedirektoratet og kommunene.
Tilskudd fra Helsedirektoratet utgjorde for 2020 kr. 83.181.000, en økning på ca kr. 2,2 millioner fra 2019. Forskjellige avtaler med kommunene om tjenester som går utover vårt basistilbud faktureres kommunene etter nærmere avtale og vedtak. Stiftelsens inntekter knyttet til slike ekstravedtak samt salg av dagplasser til kommunene på våre verksteder utgjorde for 2020 ca. kr. 25 millioner.

Lønnskostnader utgjør naturlig nok den desidert største kostnadsposten på totalt ca. 100 millioner for 2020, en økning fra 2019 på nesten 17 millioner. Om man ser bak tallene så representerer denne kostnaden langt over 200 ansatte, omgjort til årsverk ca 190. Årsaken til den store økningen på cirka 17 millioner fra 2019 til 2020 handler ikke om noen stor økning i hverken lønninger eller antall ansatte. 16 millioner av økningen skyldes økning i fremtidig pensjonsforpliktelse. Denne pensjonsforpliktelse er en kostnad som eventuelt vil komme til utbetaling en gang i fremtiden men som i følge regnskapsreglene bokføres i regnskapene løpende.

Andre driftskostnader utgjorde for 2020 43,1 millioner, en liten nedgang fra tidligere år.

Regnskapet for 2020 er avlagt med et underskudd på ca 6,2 millioner. Reelt resultat for 2020, om vi korrigerer for økningen i fremtidig pensjonsforpliktelse er et overskudd på 7,4 millioner. Dette overskuddet sikrer at vi har midler til å utvikle stiftelsen og vårt tilbud videre i årene som kommer.

Balanse

Eiendeler og gjeld	*2020*	*2019*
Anleggsmidler		
Tomter, bygninger, driftsløsøre og inventar	175 315 282	174 095 457
Langsiktige fordringer	775 984	609 115
Sum anleggsmidler	**176 091 266**	**174 704 571**
Omløpsmidler		
Varelager	1 709 591	1 644 640
Kortsiktige fordringer	7 323 397	6 913 329
Bankinnskudd og andre likvider	51 605 139	46 486 560
Sum omløpsmidler	**60 638 127**	**55 044 529**
Sum eiendeler	**236 729 393**	**229 749 100**
Egenkapital og gjeld		
Egenkapital		
Innskutt egenkapital	200 000	200 000
Opptjent egenkapital	126 583 428	132 777 966
Sum egenkapital	**126 783 428**	**132 977 966**
Gjeld		
Underdekning pensjonsforpliktelse	63 493 501	49 864 839
Langsiktig bankgjeld	22 091 397	24 460 170
Diverse kortsiktig gjeld	24 361 067	22 446 124
Sum gjeld	**109 945 965**	**96 771 133**
Sum egenkapital og gjeld	**236 729 393**	**229 749 100**

Kommentarer til eiendeler og gjeld

Alle beløp er bokførte beløp, dvs. at beløpene reflekterer virkelig verdi på alle poster unntatt på anleggsmidler. Anleggsmidlene som er bokført til 176 millioner er nedskrevne bokførte verdier. Det vil si historisk anskaffelseskost minus årlige lovpålagte regnskapsmessige avskrivninger. Her kan man anta at det ligger til dels store merverdier ifht reelle verdier.

Som man ser av stiftelsens balanse er den svært solid. Eiendelene og egenkapitalen er høy mens gjelden og forpliktelsene er lave. Stiftelsen er svært likvid, noe som medfører at man er i stand til å foreta innkjøp og investeringer uten å nødvendig fullbelåne alt i bank. Posten "Diverse kortsiktig gjeld" er i all hovedsak feriepenger, arbeidsgiveravgift, skattetrekk og leverandørgjeld.

Representantskapet 2020

Oversikt over medlemmer, lederskap og møter siste år

- Dag Blakkisrud (leder)
- Vilnis Neimanis (nestleder)
- Alma Oftedal
- Angela Rawcliffe
- Arne Gilleberg
- Christian Egge
- Dag Balavoine
- Dag E. Eikeland
- Hanne Kveli
- Jon Geelmuyden
- Kjersti Kleven
- Theodora van der Linden
- Rebecca Müller
- Stig Tore Røe
- Tinken Laurantzon
- Astrid Åkra
- Kirsti Hills-Johnes
- Bjørn Morten Øyangen
- Peter Schmeding
- Cornelius Evensen
- Johannes Stöhr
- Elisabeth Husebø
- Anuj Kumar
- Ellen Köttker
- Geir Legreid
- Sven Böhm
- Odd Jarle Stener Olsen
- Will Browne
- Karen Nesheim
- Cato Schiøtz

Camphill Landsbystiftelse skal, i henhold til vedtektene, ha et representantskap som ut fra sin innlevelse i de enkelte landsbyer/avdelinger skal være et åndslivsorgan, som særlig skal påse at formålet og idegrunnlaget for stiftelsen i ivaretas.

Som i hele Norge, Europa og resten av verden ble 2020 et ”Å ikke møtes”- år.

Møtet som skulle vært avholdt på Jøssåsen i juni ble avlyst. Teaterstykket ”Krabat” som Jøssåsen landsby hadde øvd inn og planlagt å vise under møtet ble i stedet filmet for senere visning.

Høstmøtet, som hadde temaet ”Å møtes”, var av smittevernhensyn tenkt avholdt i leide lokaler. Dette måtte dessverre også avlyses.
I forbindelse med dette møtet ble et stort Mikkelsmess spill med nykomponert musikk spilt inn, og ligger nå på YouTube. I forbindelse med høstmøtet ble det gjennomført flere digitale møter med representantskapets landsbyrepresentanter.

På høstmøtet skulle det også gjennomføres valg av nye med lemmer til hovedstyret og representantskapet. Dette valget ble gjennomført via brev rett før jul. Det var mange gode forslag på kandidater til representantskapet. Vi retter i den forbindelse en stor takk til sekretariatet for en iherdig innsats med hensyn til forberedelser til valget, og til høstmøtet som måtte avlyses på kort varsel.

Vi hadde på forhånd bestemt at det ikke var formålstjenlig at hele representantskapet skulle møtes på en digital plattform. Meningen med representantskapet er jo nettopp å møtes, drøfte, belyse og la nye impulser og ideer få vinger og modning.

Koronapandemien resulterte dermed i at 2020 ble det første året i representantskapets historie uten verken vår- eller høstmøte. Tiden vil vise hvilke konsekvenser dette eventuelt vil få for Camphill Landsbystiftelse og alle oss som er en del av stiftelsen.

I positivitetens lys kan man se på dette året som et modningsår for ny arbeidsglede og innsats for representantskapet i Camphill Landsbystiftelse i Norge.

Organisasjonskart

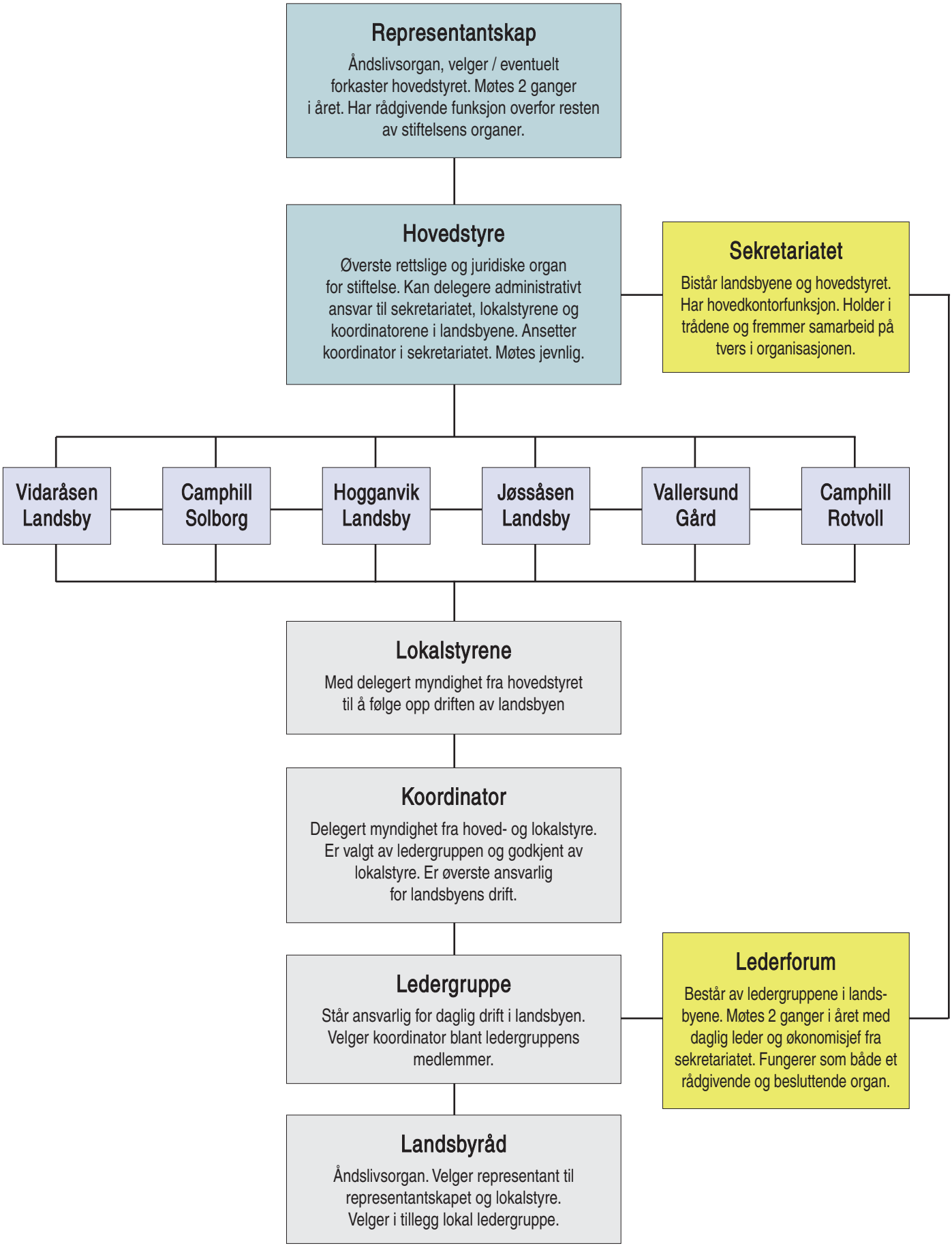

Camphill
NORGE

Malvikvegen 1333, 7550 Hommelvik
Telefon 73 97 84 60
E-post: sekretariat@camphill.no
www.camphill.no

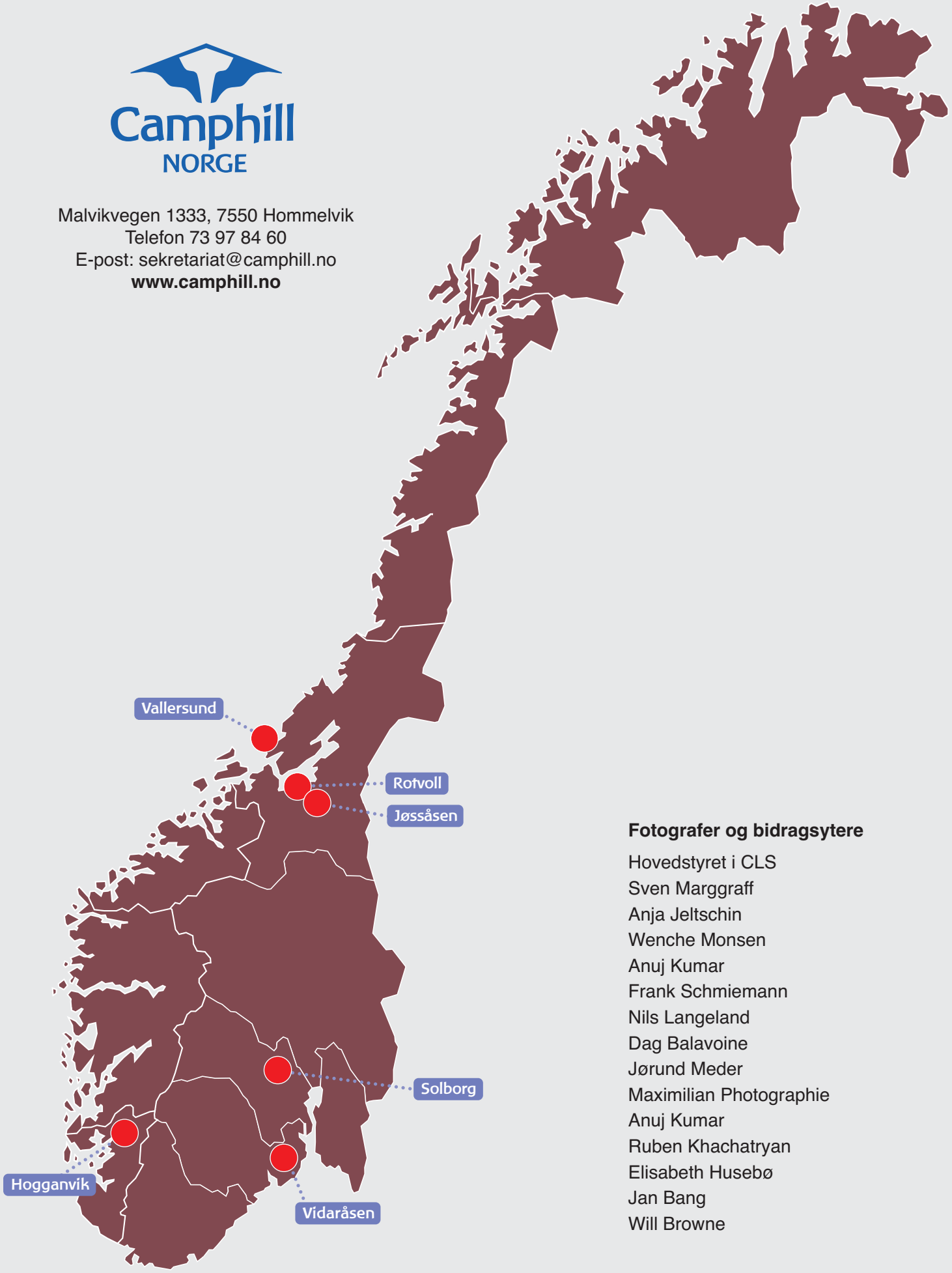

Fotografer og bidragsytere

Hovedstyret i CLS
Sven Marggraff
Anja Jeltschin
Wenche Monsen
Anuj Kumar
Frank Schmiemann
Nils Langeland
Dag Balavoine
Jørund Meder
Maximilian Photographie
Anuj Kumar
Ruben Khachatryan
Elisabeth Husebø
Jan Bang
Will Browne

Grafisk produksjon: Ulleberg Wold / Fosen Trykkeri, Brekstad